

Hanna Sarkkinen vas

Kirjallinen kysymys Jemenin tilanteesta

Eduskunnan puhemiehelle

YK varoitti Jemenin täydellisestä romahtamisesta jo vuosi sitten. Jemenissä on käynnissä yksi YK:n historian vakavimmista humanitaarisista kriiseistä. Kuitenkin monet Jemenissä toimivat avustusjärjestöt kärsivät vakavasta resurssien puutteesta. Esimerkiksi Suomen tukema YK:n väestörahoitus UNFPA tarvitsee pikaista lisärahoitusta pystyäkseen jatkamaan maassa elämää pelastavien palveluiden tarjoamista.

Noin 22,2 miljoonaa ihmistä eli kolme neljäsosaa maan asukkaista tarvitsee jatkuvaa humanitaarista apua — jemeniläisten omat resurssit ja selviytymiskeinot on käytetty loppuun. Selviytymistä vaikeuttaa myös ruuan ja muiden elintärkeiden tarvikkeiden kuljetusten epävarmuus. Sairaanhoido ja muut yhteiskunnalliset rakenteet ovat romahtaneet. Sotatoimien lisäksi nälänhätä ja taudit lisäävät siviilien kärsimystä.

Suurimman hinnan tilanteesta maksavat naiset ja lapset, jotka muodostavat 76 % maan sisäisistä pakolaisista. Pakolaisten tilanne Jemenissä on erittäin heikko, eivätkä he pääse hakemaan turvaa maan rajojen ulkopuolelta. Naisiin kohdistuva väkivalta on lisääntynyt räjähdysmäisesti kaoottisen tilanteen keskellä. Perheet myös yrittävät suojella tyttäriään naittamalla heidät — lapsiavioittojen määrä on lisääntynyt 66 % vuodesta 2017. UNFPA on toimeenpannut Jemenissä mekaniismeja, joiden avulla suojellaan naisia ja tyttöjä väkivallalta sekä hoidetaan ja suojellaan jo väkivaltaa kokeneita.

Tällä hetkellä Jemenissä yrittää selviytyä 1,1 miljoonaa vakavasti aliravittua raskaana olevaa naista. Heistä ainakin 75 000 on vaarassa saada omaa ja/tai lapsen henkeä uhkaavia komplikaatioita raskauden tai synnytyksen aikana. UNFPA tarjoaa Jemenissä elämää pelastavia lisääntymis- ja äitiysterveyspalveluja — niiden piirissä oli vuonna 2017 2,5 miljoonaa naista ja tyttöä.

YK:n väestörahoitus UNFPA ilmoitti marraskuun alussa, että se tarvitsee välittömästi 14,2 miljoonan dollarin lisärahoituksen Jemenin tilanteeseen — paikkaamaan Yhdysvaltojen rahoituksen jättämää vajetta sekä vastatakseen yhä syvenevään kriisiin.

Jos rahoitusvajetta ei onnistuta kattamaan, tarkoittaa se äitiyskuolemien lisääntymistä, seksuaalija lisääntymisterveyspalvelujen kokonaisvaltaista romahtamista, välitöntä väkivallan uhkaa 60 000 jemeniläiselle naiselle ja tytölle ja miljoonien jemeniläisten perusoikeuksien ja terveyspalveluiden jäämistä toteutumatta. Lisääntymisterveyspalveluissa ei humanitaarisissa kriiseissä ole kyse toissijaisista palveluista, vaan erityisesti naisille ja tytöille ne ovat ensisijaisia kysymyksiä, elämän ja kuoleman asia.

Kirjallinen kysymys KK 506/2018 vp

Jemenissä on valtavat tarpeet humanitaariselle avulle, ja Suomen tulee omalta osaltaan olla niitä täyttämässä. Suomen tulee kehityspoliittisen ohjelman mukaisesti huomioida omassa avussaan erityisesti naiset ja tytöt ja haavoittuvien ryhmien, kuten vammaisten, asema.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Aikooko hallitus lisätä humanitaarista apua Jemenille ja olla täyttämässä UNFPAn Jemenin operaation ja muiden Jemenissä toimivien avustusjärjestöjen rahoitusvajetta?

Helsingissä 5.12.2018

Hanna Sarkkinen vas